

Møde i Rådet for Energieffektiv Omstilling (REO)

d. 5. september 2024 kl. 15.30-17.00

Mødet blev afholdt i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets departement, Holmens Kanal 20, 1060 København

Deltagere:

Rådet for Energieffektiv Omstilling

1. Lars Aagaard	Klima-, energi- og forsyningsminister
2. Anders Stouge	Formand/Norlys
3. Majbritt Juul	FRI
4. Julie Bangsgaard Abrahams	Rådet for Grøn Omstilling
5. Christian Sand	Forbrugerrådet Tænk
6. Troels Hartung	TEKNIQ Arbejdsgiverne
7. Isak Dyrlov Klindt	Kommunernes Landsforening
8. Michael Mücke Jensen	Drivkraft Danmark
9. Gunnar B. Olesen	VedvarendeEnergi
10. Lea Trier Krøll	BAT-kartellet
11. Lennart Østergaard	VELTEK
12. Dorte Nørregaard Larsen	Energiforum Danmark
13. Jan Ellebye	EjendomDanmark
14. Thøger Lautrup Knøss	Green Power Denmark
15. Lau Raffnsøe	Rådet for Bæredygtigt Byggeri
16. Tine Skovlund	Dansk Fjernvarme
17. Martin Dam Wied	Green Power Denmark
18. Kirstine Brøgger Jensen	Danske Arkitektvirksomheder
19. Helene Dyrhauge	RUC
20. Nethe Veje Laursen	CONCITO
21. Anders Gerhard Jørgensen	SYNERGI
22. Alexander Ulrich	DI
23. Louis Konstantyner	DI

Energistyrelsen (ENS)/Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets departement (KEFM)

1. Stine Leth Rasmussen	ENS
2. Vincent Rudnicki	ENS
3. Lea Gormsen	ENS (ref.)
4. Anders Hoffmann	KEFM
5. Christian Dybro	KEFM
6. Jens Christian R. Olsen	KEFM

Afbud

7. Hanne Elsner	SMV-Danmark
8. Brian Vad Mathiesen	Aarhus Universitet
9. Maria Christina Rizzo	TEKNIQ Arbejdsgiverne
10. Tine Skovlund	Dansk Fjernvarme
11. Christian Jarby	Forbrugerrådet Tænk

12. Lars Storr Hansen	Danske ark.
13. Sandra Hjort	Drivkraft Danmark
14. Simon Horsholt	LF
15. Søren Magnussen	Dansk Fjernvarme
16. Amjad Anvari-Moghaddam	Energy Aarhus Universitet

1. Velkommen v/ formand Anders Stouge og klima-, energi- og forsyningsministeren, Lars Aagaard

Formand, Anders Stouge, bød velkommen og præsenterede dagsordenen. Han gav herefter ordet videre til klima-, energi- og forsyningsministeren, Lars Aagaard, der bød velkommen og glædede sig over at være med til mødet. Ministeren gav et kort oprids af behovet for energieffektivisering i forbindelse med omstillingen af energisystemet.

2. Oplæg ved medlemsorganisationerne om implementeringen af bygningsdirektivet

Fem af medlemsorganisationerne holdte oplæg om implementeringen af EPBD på baggrund af de faglige spørgsmål, som ministeren sendte rundt til medlemmerne forinden mødets afholdelse. Imellem oplæggene fulgte en kort diskussion af pointerne og spørgsmål til implementeringen.

1. Nulemissions boliger senest i 2050 v. Foreningen af Rådgivende

Ingeniører: Oplægget omhandlede kravet til nulemissionsbygninger i 2050.

- A. Det skal være klart for bygningsejere hvilke renoveringer, der er nødvendige for at leve op til kravene.
- B. Det foreslås, at bygningsmassen opdeles efter kategorier, og det omkostningsoptimale renoveringsniveau defineres for hver kategori.
- C. Indeklima skal tænkes med som en del af mærkningen.
- D. Det omkostningsoptimale niveau for hver kategori skal defineres ud fra en balance mellem samfunds- og privatøkonomiske omkostninger og besparelser.

1.2 Opfølgende pointer og spørgsmål til overvejelse

- a. Renovering koster enormt mange penge, og finansiering kommer til at ligge på bygherren
- b. Alle eksisterende bygninger skal ikke op på samme niveau som nye bygninger

2. National bygningsrenoveringsplan og MEPS v. Dansk Erhverv:

Oplægget omhandlede udarbejdelsen af den nationale bygningsrenoveringsplan med henblik på at leve op til EPBD.

- A. Den nationale bygningsrenoveringsplan skal fastlægge et niveau for, hvordan bygninger opnår nulemissionsstatus, og hvordan man påtænker at påtvinge disse renoveringer. Derudover bør bygningsautomatik være et centralt fokuspunkt i bygningsrenoveringsplanen.

- B. Niveaulet for nulemissionsstatus skal fastlægges ved at beregne det omkostningsoptimale niveau for renovering af eksisterende bygninger.
- C. Der er behov for at få oplyst, hvor omfattende MEPS-kravet egentligt er.
- D. Bygningsmassen bør opdeles i kategorier efter det omkostningsoptimale renoveringspotentiale.

2.1 Opfølgende pointer og spørgsmål til overvejelse

- a. Kan regningen for renovering fordeles mellem bygherre og slutbruger?
- b. Det er vigtigt at overveje, hvordan man renoverer bygninger uden at udlede u hensigtsmæssigt meget CO₂.
- c. Pegede på, at en del af MEPS kan indfris via primære energifaktorer.
- d. Samme pointe vedr. vægtningsfaktoren. Der skal nogle beregninger frem, der kan kvalificere, hvor stor en opgave det er at opnå MEPS, når PEF er (gen)beregnet.

3. Flexibilitet og data v. TEKNIQ: Oplægget omhandlede kravene til flexibilitet og frisættelse af data.

- A. Nulemissionsbygninger skal reagere på eksterne signaler og agere fleksibelt.
- B. Der mangler fælles formater for data, som kan understøtte interoperabilitet.
- C. Forsyningsdigitaliseringsprogrammet (FDP) kan hjælpe til at fremme adgangen til data – særligt med henblik på Artikel 16 i EPBD.

3.1 Opfølgende pointer og spørgsmål til overvejelse

- a. Den nuværende varmeafregningsstruktur understøtter ikke flexibilitet.
- b. Det er værd at overveje, om der bør indføres variable varmepriser.
- c. Bør der udvikles straffetariffer, der motiverer bygningsejere til at reducere deres energiforbrug?
- d. FDP kan bidrage til frisættelsen af data og dermed fremme flexibilitet inden for både varme-, vand- og elsektoren.
- e. Frisættelsen af data om bygninger kan medvirke til at identificere interne fejl i vand-, varme- og elsystemer, som ellers ville forblive uopdagede.

4. Energimærket v. DI: Oplægget omhandlede kravene til energimærket og hvordan det kan implementeres i Danmark.

- A. Energimærket bør hjælpe bygningsejere med at træffe velinformede beslutninger.
- B. Det forstås, at energimærket også skal indeholde oplysninger om forsyningsdata, installationsdata, observationer og målinger, et digitalt produktpas mm.
- C. Der skal udvikles en database for energimærket, som kan understøtte samfundsmæssigt omkostningsoptimale investeringer.

4.1 Opfølgende pointer og spørgsmål til overvejelse

- a. Myndighederne skal være opmærksom på at udvikle et energimærke, som de små bygningsejere også kan forstå.
- b. Det kan overvejes, om der skal laves forskellige energimærker til forskellige formål.
- c. Indeklima kan indgå i energimærket.

5. Krav til offentlige bygninger v. Energiforum Danmark: Oplægget omhandlede kravene til offentlige bygninger jf. EPBD, og hvordan man sikrer, at de offentlige myndigheder opfylder kravene.

- A. Der stilles omfattende krav til offentlige bygninger i henhold til EPBD, hvorfor det vil være fordelagtigt, at bygningerne opfylder kravene efter første renovering.
- B. På nuværende tidspunkt er der ikke tilstrækkelige økonomiske ressourcer i kommunerne, hvorfor det er nødvendigt at overveje nye løsninger, der kan understøtte kommunernes renoveringsindsats.
- C. Reglerne for solenergi bør forenkles, så kommunerne let kan vælge den mest økonomisk rentable model.

5.1 Opfølgende pointer og spørgsmål til overvejelse

- a. Energimærkningsordningen og anden lovgivning bør optimeres for bedre at understøtte renoveringen af offentlige bygninger.
- b. Lovgivningen om solenergi skal forenkles, og det bør overvejes, om det er hensigtsmæssigt, at kommunerne modregnes for den solenergi, de selv producerer.
- c. Ville det være relevant at udvikle en vedligeholdelsesplan for kommunerne?
- d. Kommunerne bør gå forrest i udfasningen af olie- og gasfyr.

3. Generel diskussion

Efter oplæggene reflekterede rådets medlemmer om disse. Der blev andet nævnt, at det i forbindelse med bygningsrenoveringskravene, der følger af EPBD, vil være relevant at se nærmere på eksisterende økonomiske midler og målrette dem mere effektivt, eksempelvis mod boliger med lav ejendomsværdi. De store krav, EPBD sætter til energirenovering, vil betyde, at de ramte (f.eks. kommuner) har færre økonomiske midler til rådighed til andre behov.

4. Overvejelser om rådets format fremadrettet

Ministeren indleder en dialog om rådets fremtidige arbejde og hvordan de bedste rammer for rådgivning kan skabes. I denne sammenhæng fremhæves forskellige ønsker til rådets funktion, herunder at konsensusbaserede anbefalinger ikke anses for at være den mest optimale udnyttelse af rådets tid og kompetencer. Rådet blev opfordret til at bidrage med input til en opdateret arbejdsgang og nye rammevilkår, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet efterfølgende vil tage op til behandling.

DI udarbejder derudover i samarbejde med arbejdsgruppen anbefalinger til implementering af EPBD på baggrund af pointerne fra mødet. Anbefalinger bliver

efterfølgende sendt rundt i kredsen med mulighed for kommentering af resten af rådets medlemmer.

5. Afslutning

Formandenn takker for ministerens og medlemmernes deltagelse.